

ΤΡΟΜΑΖΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΜΕΤΑ

Τυφώνας για δανειολήπτες, χρημα

Καταιγίδα μέχρι τα μέσα του 2009

Μόλις στα μισά της κρίσης βρίσκονται αυτή τη στιγμή οι διεθνείς οικονομίες και το τοπίο δεν αναμένεται να ξεκαθαρίσει τουλάχιστον μέχρι τα μέσα του επόμενου χρόνου, ενώ ως αποτέλεσμα της μεγαλύτερης κρίσης μετά το 1929 οι απώλειες των περιουσιακών στοιχείων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αναμένεται να ξεπεράσουν το 1 τρισεκατομμύριο δολάρια.

Υπάρχει πάντως αισιοδοξία για την οικονομία της Ευρωζώνης, με πιθανότητα να υπάρξει ακόμη και μείωση των επιτοκίων της ΕΚΤ μέσα στους επόμενους τρεις με τέσσερις μήνες. Όμως λόγω της έλλειψης εμπιστοσύνης μεταξύ των τραπεζών, το κόστος του χρήματος βραχυπρόθεσμα θα αυξηθεί.

ΓΝΩΜΗ

Του
ΓΚΙΚΑ ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗ

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί, οι απώλειες που έχουν αποδεχθεί οι τράπεζες έρχονται να φτάσουν τα 515 δισ. δολάρια, δηλαδή περίπου στο μισό των όσο συνολικά αναμένονται οι αναλύτες.

Πρακτικά, για να καλύψουν τις απώλειες, οι τράπεζες θα πρέπει να μειώσουν το ενεργητικό τους κατά περίπου 2 τρισ. ευρώ, ποσό δεκαπλάσιο από το ΑΕΠ της Ελλάδας! Για να το πετύχουν αυτό, πρέπει να ρευστοποιήσουν θέσεις σε μετοχές ή ομόλογα, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την πορεία των αγορών.

Πάντως, είναι μάλλον υπερβολική η αντίδραση στις αγορές, καθώς αυτές δεν έχουν λάβει υπ' όψιν τους ότι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και το υπουργείο Οικονομικών, όταν άφησαν τη Lehman να χρεοκοπήσει είχαν υπολογίσει ότι η κρίση έχει μάλλον περάσει μια δύσκολη καμπή. Αν ξεπληρώνεις τους πάντες, δεν έχει κίνητρο καμία επενδυτική τράπεζα.

Τέλος, είναι μεγάλο λάθος να συγκρίνεται η σημερινή κρίση με αυτή του 1929, όταν η βιομηχανική παραγωγή είχε μειωθεί στο μισό, η ανεργία από 5% εκτινάχθηκε στο 25% και το χρηματιστήριο έχασε τα έξι έβδομα της αξίας του. Τότε επικρατούσε μια ιδεολογία ότι πρέπει να αφήσουμε τον ιδιωτικό τομέα να τα βγάλει πέρα μόνος του και οι αρχές υποεκτίμησαν το πρόβλημα της κατάρρευσης. Αντίθετα, σήμερα ο επικεφαλής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ έμαθε ότι δεν έπρεπε να κάνει το ίδιο λάθος και δεν το έκανε, παρεμβαίνοντας έγκαιρα και όπου χρειάζεται προκειμένου να «σώσει» τις αγορές.

Ο Γκίκας Χαρδούβελης είναι επικεφαλής του τμήματος οικονομικής ανάλυσης της Eurobank και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Πού χτυπάει η κρίση

ΜΕΤΟΧΕΣ

90% φτάνουν οι απώλειες των μετοχών του Χ.Α. το δωδεκάμηνο

90 δισ. € έκαναν φτερά από τη Σοφοκλήους

45% υποχωρεί ο Γενικός Δείκτης από τον Οκτώβριο του 2007

67% φτάνουν οι απώλειες των τραπεζών του Χ.Α.

ΑΚΙΝΗΤΑ

30% έχει πέσει η ζήτηση σε σύγκριση με πέρσι

16% υποχώρησε η οικοδομική δραστηριότητα το πρώτο εξάμηνο

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: **ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΕΦΑΝΗΣ**

Στο έλεος της μεγαλύτερης κρίσης του 21ου αιώνα βρίσκονται τα χρηματιστήρια, οι δανειολήπτες και η κτηματαγορά.

Εκατοντάδες χιλιάδες επενδυτές βλέπουν την αξία των χαρτοφυλακίων τους να εξανεμίζεται, ενώ εκατομμύρια δανειολήπτες ήδη πληρώνουν χαράτσι έως και 4.500 ευρώ κάθε χρόνο σε σχέση με το 2005 εξαιτίας της αύξησης των επιτοκίων. Το διεθνές κραχ αναγκάζει και τους Έλληνες επενδυτές να εγκαταλείπουν το καράβι του Χρηματιστηρίου, όπου οι απώλειες στην κεφαλαιοποίηση ξεπερνούν τα 90 δισ. ευρώ το τελευταίο 12μηνο. Αντίστοιχα μαζικά είναι η φυγή από τα αμοιβαία κεφάλαια, οι εκροές από τα οποία φέτος ξεπερνούν τα 4 δισ. ευρώ, καθώς οι επενδυτές προτιμούν το ασφαλές λιμάνι των καταθέσεων. Μάλιστα, χρηματιστηριακά στελέχη προβλέπουν «βουτιά» μέχρι και στις 2.700 μονάδες στο άμεσο μέλλον από το επίπεδο των 2.950 μονάδων σήμερα. Όσο για τη συνέχεια, εκτιμούν ότι αν υπάρξουν σημάδια ομαλοποίησης σε διεθνές επίπεδο, δεν αποκλείουν αντίδραση μέχρι και τις 3.100 μονάδες, εκτιμούν όμως ότι οι αναταράξεις θα συνεχιστούν.

Χαράτσι 4.500 ευρώ τον χρόνο στα δάνεια

Στο έλεος της διεθνούς κρίσης βρίσκονται οι Έλληνες δανειολήπτες, καθώς πληρώνουν από την τσέπη τους τις αναταράξεις στη διατραπεζική αγορά. Το επιτόκιο Euribor, από το οποίο εξαρτώνται τα περισσότερα κυμαινόμενα δάνεια, έχει σκαρφλώσει στο 5% έναντι 4% περίπου πριν έναν χρόνο, λόγω της έλλειψης εμπιστοσύνης μεταξύ των τραπεζών. Την ίδια ώρα, το μικρό μέγεθος των εγχώριων τραπεζών τις αναγκάζει να δανείζονται ακόμη πιο ακριβά, μεταφέροντας με τη σειρά τους το κόστος στους πελάτες τους. Αποτέλεσμα είναι το τελικό κυμαινόμενο επιτόκιο να καλπάζει προς το 7%, έναντι 4% στο τέλος του 2005. Άνοδος που μεταφράζεται σε επιπλέον κόστος 375 τον μήνα ή 4.500 ευρώ κάθε χρόνο για ένα 30ετές στεγαστικό δάνειο 200.000 ευρώ με κυμαινόμενο επιτόκιο. Τραπεζικά στελέχη εκτιμούν ότι – αν συνεχιστεί η μεταξύ τους έλλειψη εμπιστοσύνης – μέ-

Το διεθνές κραχ κάνει και τους Έλληνες επενδυτές να εγκαταλείπουν το καράβι του Χρηματιστηρίου, όπου οι απώλειες στην κεφαλαιοποίηση ξεπερνούν τα 90 δισ. ευρώ το τελευταίο 12μηνο

Την ίδια ώρα, σε σχέση με πέρσι οι πωλήσεις ακινήτων έχουν βυθιστεί έως και 30%, ενώ καθίζηση στο 16% έχει υποστεί η οικοδομική δραστηριότητα το πρώτο εξάμηνο του έτους. Την κρίση στην οικοδομή αποτυπώνει ανάγλυφα και η βουτιά στα στεγαστικά δάνεια, τα οποία για πρώτη φορά έπειτα από χρόνια σημειώνουν επιβράδυνση. Από το 21,4% πέρσι, ο ρυθμός αύξησης εκτιμάται ότι θα πέσει κάτω από το 15% φέτος, ενώ 7 στις 10 αιτήσεις δεν εκταμιεύονται ποτέ, είτε επειδή απορρίπτονται είτε επειδή ο δανειολήπτης «κάνει πίσω» βλέποντας ότι δεν αντέχει η τσέ-

πη του. Εξάλλου, μέχρι το τέλος του έτους το τελικό επιτόκιο των στεγαστικών δανείων αναμένεται να φτάσει από το 6,5% σήμερα, στο 7% στο τέλος του έτους, έναντι 4% στα τέλη του 2005, εκτινάσσοντας το κόστος εξυπηρέτησης για παλιά και νέα χρέη. Μάλιστα, αρκετοί προβλέπουν περαιτέρω αύξηση στο κόστος του χρήματος, φέρνοντας τα επιτόκια μία ολόκληρη μονάδα υψηλότερα από τα σημερινά επίπεδα. Μοναδικό κερδισμένο, όπως αναφέρει και ο κ. Γιώργος Γαλάνης, διευθυντής Καταθετικών και Επενδυτικών Προϊόντων της Τράπεζας Πειραιώς, είναι όσοι διαθέτουν ρευστότητα, καθώς το επιτόκιο των καταθέσεων για μεγάλα ποσά έχει ήδη φτάσει στο 6,5% και αναμένεται να αναρριχηθεί στο 7% μέχρι το τέλος του έτους.

Προσгейωση ανάπτυξης

Το εκρηκτικό αυτό κοκτέιλ έχει άμεσο αντίκτυπο και στην ανάπτυξη, η οποία αναμένεται να σημειώσει απότομη προσгейωση. Αν επαληθευθούν οι προβλέψεις των ξένων οίκων ότι η ανάπτυξη θα προσгейωθεί στο 1,8% το 2009, τότε σε σχέση με τις αρχικές φετινές προβλέψεις (εκτιμούντην προγπολογισμού για ρυθμό ανάπτυξης 4%) θα εξανεμιστούν από την ελληνική οικονομία εισοδήματα άνω των 4,5 δισ. ευρώ.

ΔΑΝΕΙΑ

7% θα φτάσει το επιτόκιο στεγαστικών δανείων μέχρι το τέλος του έτους από 4% το 2005

4.500 € τον χρόνο θα είναι η επιπλέον επιβάρυνση για 30ετές στεγαστικό 200.000 ευρώ σε σύγκριση με το 2005

15% θα είναι η αύξηση των στεγαστικών δανείων στο τέλος του 2008 έναντι 21,4% πέρσι

6,5% φτάνουν τα επιτόκια των προθεσμιακών για μεγάλα ποσά